

การเติบโตของตลาดบัตรเครดิตในจีน

หนังสือพิมพ์ไชน่าเดลี (China Daily) ได้ตีพิมพ์ข่าวเรื่อง “Credit card use up, so are risks” เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๕๕ กล่าวถึงการเติบโตของตลาดบัตรเครดิตในจีน ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้

การใช้บัตรเครดิตได้กลายเป็นกลไกขับเคลื่อนหนึ่งที่สำคัญของการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาลจีนต้องการเพิ่มสัดส่วนในโครงสร้างเศรษฐกิจของจีนในช่วงหลายปีที่ผ่านมาและในอนาคต อย่างไรก็ตาม ก็มีข้อห่วงใยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของชาวจีน โดยผู้เชี่ยวชาญในวงการการเงินเห็นว่า บรรดาธนาคารที่เกี่ยวข้องควรจะต้องป้องกันความเสี่ยงไม่ให้ผู้ซื้อสินค้ามากเกินไปจนเกินควร

ตามหนังสือปกน้ำเงินของอุตสาหกรรมบัตรเครดิตในจีน (Bluebook of Credit Card Industry in China) ประจำปี ๒๕๕๕ ที่ประกาศเมื่อต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๕ กล่าวว่า ในปี ๒๕๕๔ บัตรเครดิตในประเทศจีนมียอดรวมการใช้จ่ายจำนวน ๗.๕๖ ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๘ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าบัตรเครดิตได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และถูกนำมาใช้ในการใช้จ่ายใช้สอยในชีวิตประจำวันมากขึ้น โดยเฉพาะการซื้อสินค้าผ่านอินเทอร์เน็ต ประเมินว่าร้อยละ ๓๓ ของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในจีน (รวมมากกว่า ๕๐๐ ล้านคน) ใช้บริการในด้านนี้ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๑.๖ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา

ประการสำคัญ การชำระเงินผ่านบัตรเครดิตต่อมูลค่าการค้าปลีกในจีนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔ จากสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๓ ในปี ๒๕๕๒ เป็นร้อยละ ๔๑.๗ ของมูลค่าสินค้าอุปโภคบริโภคในปี ๒๕๕๔ โดยรวม (๑๘.๑๒ ล้านล้านหยวน) นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบกับของปี ๒๕๕๓ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ ๗ ก็พบว่า ชาวจีนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยและการชำระเงินไปอย่างมากในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา

ธุรกรรมบัตรเครดิตในจีนปี ๒๕๕๒-๒๕๕๔

ปี	มูลค่าการค้าปลีกโดยรวม (ล้านล้านหยวน)	มูลค่าธุรกรรมบัตรเครดิต (ล้านล้านหยวน)	สัดส่วน (ร้อยละ)
๒๕๕๒	๑๓.๒๗	๓.๕๐	๒๖.๒๗
๒๕๕๓	๑๕.๗๐	๕.๑๑	๓๒.๕๕
๒๕๕๔	๑๘.๑๒	๗.๕๖	๔๑.๗๒

นายหยาง เค่อ (Yang Ke) รองผู้อำนวยการคณะกรรมการบัตรเครดิตของสมาคมธนาคารของจีน (China Banking Association) กล่าวว่า “การเติบโตขึ้นของธุรกิจบัตรเครดิตมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความต้องการภายในประเทศและขับเคลื่อนให้อัตรา GDP เติบโตขึ้น”

ถึงแม้ว่าการใช้บัตรเครดิตในจีนของปี ๒๕๕๔ มีจำนวนธุรกรรมถึงจำนวน ๒,๘๕๐ ล้านครั้ง แต่จำนวนธุรกรรมก็เพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงในระยะหลัง ขณะเดียวกัน ถึงแม้จะมีการออกบัตรเครดิตใหม่เพิ่มขึ้น

อย่างต่อเนื่องจากจำนวนเพียง ๓ ล้านใบเมื่อกลางปี ๒๕๔๖ เป็น ๑๒ ล้านใบใน ๒ ปีต่อมา และเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน ๕๕ ล้านใบในปี ๒๕๕๔ แต่อัตราการเติบโตก็เริ่มส่งสัญญาณการชะลอตัวในช่วง ๒ ปีหลังนี้ โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นอัตราการเติบโตที่ลดลงจากร้อยละ ๓๐ ในปี ๒๕๕๒

นายฟาน ชวงเหวิน (Fan Shuangwen) รองผู้อำนวยการสำนักการชำระเงินและชำระหนี้ของธนาคารประชาชนแห่งชาติจีน (People's Bank of China) กล่าวว่า “การเติบโตอย่างช้า ๆ จะเป็นแนวทางของตลาดธุรกิจบัตรเครดิตในระยะยาว”

การชะลอตัวของตลาดสะท้อนให้เห็นว่า ธนาคารพาณิชย์จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจของบัตรเครดิตเสียใหม่ โดยนายฟานได้กล่าวเสริมในเรื่องนี้ว่า “การแข่งขันกันในเรื่องราคาร้านได้ยุติลงแล้ว เป้าหมายในขณะนี้คือการให้บริการที่มีคุณภาพดีแก่ลูกค้า”

อย่างไรก็ดี หนังสือปกน้ำเงินดังกล่าวยังแนะนำว่า การใช้บัตรเครดิตบ่อยครั้งขึ้นก็ยิ่งทำให้มีความเสี่ยงมากขึ้น ขณะที่การฉ้อโกงบัตรเครดิตก่อให้เกิดความเสียหายมูลค่าถึง ๑๔๘ ล้านหยวนในปี ๒๕๕๔ ส่งผลให้คณะกรรมการกำกับควบคุมการธนาคารของจีน (The China Banking Regulatory Commission: CBRC) ได้พยายามออก

กฎระเบียบเพื่อคุมเข้มการใช้บัตรเครดิต โดยปัจจุบันชาวจีนที่มีอายุต่ำกว่า ๑๘ ปีไม่สามารถสมัครขอใช้บัตรเครดิตได้ ยกเว้นกรณีบัตรเสริม ซึ่งก็ยังคงจำกัดวงเงินและกำหนดให้ต้องศึกษาวิธีการใช้บัตรเป็นอย่างดี

เมื่อสิ้นปี ๒๕๕๔ จีนมีจำนวนบัตรเครดิตอยู่ในระบบทั้งสิ้น ๒๘๕ ล้านใบ และในจำนวนนี้มีจำนวน ๑๕๒ ล้านใบที่ถูกใช้ในการทำธุรกรรมซื้อขายสินค้าและบริการ ในจำนวนนี้มีหนี้สินที่ค้างชำระมูลค่า ๘๑๓,๐๐๐ ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๐ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา และมียอดหนี้จำนวน ๑๑,๐๐๐ ล้านหยวนที่เกินระยะเวลาชำระหนี้มากกว่า ๑๘๐ วัน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔๓.๕ เมื่อเทียบกับของปีที่ผ่านมา

ในช่วงไตรมาสแรกของปี ๒๕๕๕ จำนวนการออกบัตรเครดิตจะเพิ่มขึ้นต่อไป ซึ่งจะได้รับความสนใจจากสถาบันที่ออกบัตรเหล่านี้ และแม้จะมีความเสี่ยงในด้านนี้เสียซ่อนอยู่ แต่การขยายตัวของคนชั้นกลาง การเพิ่มขึ้นของกำลังซื้อ และตลาดที่ยังเปิดกว้างในชนบทของจีน รวมทั้งการขยายตัวของพฤติกรรมการใช้จ่ายสินค้าบนอินเทอร์เน็ตในหมู่คนหนุ่มสาว ทำให้ธนาคารพาณิชย์ต่างมองว่าจีนเป็นตลาดบัตรเครดิตที่มีศักยภาพสูง

รายงาน “Global Credit Card Industry - Emerging Markets” ยังประเมินว่า จำนวน

บัตรเครดิตในตลาดจีนอาจก้าวขึ้นเฉียด ๖๐๐ ล้านใบในปี ๒๕๕๗ ซึ่งสะท้อนการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๒๕ ต่อปี บัตรเครดิตยังได้รับการคาดหวังว่าจะเป็นแหล่งทำรายได้อันดับที่ ๒ ของธนาคารพาณิชย์ภายในระยะ ๒-๓ ปีข้างหน้า ตามหลังเพียงตลาดสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ ๒๒ ของสินเชื่อส่วนบุคคลทั้งหมด

ทั้งนี้ ธนาคารหลัก ๔ แห่ง ได้แก่ Industrial and Commercial Bank (ICBC), Construction Bank (CCB), Bank of China (BOC) และ Agricultural Bank of (ABC) ซึ่งล้วนเป็นรัฐวิสาหกิจของจีนที่มีเครือข่ายสาขาอย่างกว้างขวางในจีนพร้อมให้บริการบัตรเครดิตแก่ลูกค้าชาวจีนในปัจจุบัน

ดูท่าชาวจีนจะต้องเตรียมหาซื้อกระเป๋าตังค์ใหม่ไว้ใส่บัตรเครดิตที่จะมีมากขึ้นเสียแล้ว ...

รวบรวมและเรียบเรียงโดย

ดร. ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร

อัครราชทูต (ฝ่ายการพาณิชย์)

นางสาวธีรานุช เตชสุจริตสุนทร

นิสิตฝึกงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สพต. ณ กรุงปักกิ่ง

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕